

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології**

**СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента**

ФРАНКОМОВНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ БЛОГІНГ

**підготовки
спеціальності
освітньо-професійної програми**

**магістра
035 Філологія
Мова і література (французька). Переклад**

Силабус вибіркового освітнього компонента «Франкомовний політичний блогінг» підготовки магістра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (французька). Переклад».

Розробник: Мамосюк Олена Сергіївна, доцент кафедри романської філології, кандидат філологічних наук, доцент.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: (О. В. Станіслав).

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри романської філології
протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.

Завідувач кафедри: (О. В. Станіслав)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Форма навчання: денна	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 035 Філологія. Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад. Освітній ступінь: Магістр	Вибірковий освітній компонент
		Рік навчання 2
Кількість годин/кредитів 120/4		Семестр 1
		Лекції 10 год.
ІНДЗ: немає		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 88 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: залік
		Мова навчання: французька

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Мамосюк Олена Сергіївна
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри романської філології
Контактна інформація	mamosyuk@vnu.edu.ua Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700
Консультації	Проводяться згідно з розкладом, затвердженим на кафедрі. Усі запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Силабус ОК «Франкомовний політичний блогінг» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою «Мова і література (французька). Переклад». Запропонований вибірковий ОК вивчається у третьому семестрі та входить до переліку вибіркових освітніх компонентів на другому курсі. ОК «Франкомовний політичний блогінг» спрямований на вивчення здобувачами нової форми комунікації франкомовних політиків та світових лідерів, без доступу до медіа, але з мережею впливу. Прослухавши курс, здобувачі дізнаються про популярних франкомовних політиків, навчаються створювати власні дописи для блогу французькою мовою, обирати блогінгову платформу, добре структурувати тексти-дописи і грамотно привертати увагу читачів, дотримуватись дружнього неофіційного стилю спілкування, поважати інші культури та переконання.

2. Пререквізити та постреквізити. ОК має тісні зв'язки з такими курсами як «Вступ до мовознавства», «Комунікативна лінгвістика». Для оволодіння матеріалом курсу здобувачам необхідно мати знання з теорії мови та комунікативних аспектів мовленнєвої діяльності. ОК також пов'язаний з нормативними ОК «Проектний менеджмент у галузі» і «Цифрова лінгвістика».

3. Мета і завдання освітнього компоненту. Метою навчального курсу є формування в здобувачів теоретичних знань та практичних навичок для роботи у блогосфері. Цілі ОК:

надати практичні навички роботи у блогосфері; навчити використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології для вирішення завдань; навчити формувати концепцію блогу, використовувати методи збільшення його аудиторії; забезпечити засвоєння широкого спектру інструментальних знань, умінь, навичок для успішної професійної діяльності, зокрема у написанні і редагуванні інформаційного мультимедійного продукту.

4. Результати навчання (компетентності). Після закінчення курсу здобувачі будуть знати: особливості блогів та роботи з інфлюенсерами; використовувати сучасні інформаційні й комунікаційні технології для вирішення професійних завдань; передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт або на інформаційні акції, зважаючи на методи соціально-комунікаційних стратегій; генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації. Здобувачі будуть вміти: здійснювати професійну діяльність та бути здатним застосовувати фундаментальні та прикладні знання та вміння для розв'язання професійних задач і практичних проблем у блогосфері; розробляти технології ведення та просування блогів; обґрунтовувати рішення щодо того, як просувати інформацію за допомогою блогу.

5. Структура освітнього компонента

Умовні скорочення: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Д – доповнення, ТЗ-творче завдання.

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практичні	Самостійна робота	Консультації	Форми контролю Бали
Змістовий модуль 1. Блогінг як нова форма комунікації в умовах інформаційного суспільства						
Тема 1. Цифровий соціум. Цифрові технології та нові можливості для соціальних комунікацій. Блогінг в умовах інформаційного та цифрового суспільства.	11	1	1	8	1	
Тема 2. Машини, платформи, натовп. Блогінг як форма комунікації: особливості виникнення та становлення. Блог, блогінг та блогери. Блогінг та нові медіа.	10	1	1	8	-	ДС+ ДБ +Д 5
Тема 3. Блогінг як інструмент PR. Цільові аудиторії та блогінг. Блогінг: можливості для всіх.	11	1	1	8	1	ДС+ ДБ +Д 5
Тема 4. Різниця блогів та веб-сайтів. Мета створення блогу. Типова структура блогу. Блог і бренд.	12	1	2	8	1	ДС+ ДБ +Д 5
Тема 5. Блогер як лідер	12	1	2	8	1	ДС+ДБ+Д

думки. Різновиди блогів та стильові відмінності. Види блогів.						5
Разом за модулем 1	56	5	7	40	4	20
Змістовий модуль 2. Політичний блогінг як мистецтво створення текстів: особливості стилів та різноманіття цільових аудиторій						
Тема 6. Політичні блоги як тексти: особливості копірайтингу. Мова політичних блогів: яка вона?	12	1	1	10	1	-
Тема 7. Текст політичного блогу як поєднання раціонального та емоційного. Значущість емоційного компонента у текстах політичних блогів.	14	1	1	10	1	ДС+ ДБ +Д 5
Тема 8. Блог як текст і гіпертекст. Поєднання особистісного та соціального у політичних блогах. Стилiстичні помилки у політичних блогах.	14	1	1	10	1	ДС+ ДБ +Д 5
Тема 9. Тексти і цільові аудиторії: особливості поєднання. Тексти, які продають. Стилi ведення політичних блогів.	14	1	2	10	1	ДС+ ДБ +Д 5
Тема 10. Storytelling, соціальна аналітика та журналістські огляди. Стилiстика політичних блогів-експертів. Методи аналізу цільових аудиторій. Канали комунікація блогера з цільовими аудиторіями.	10	1	2	8	-	ДС+ ДБ +Д 5
Разом за модулем 2	64	5	7	48	4	20
Разом за поточний контроль						40
Види підсумкових робіт						Бал
Підсумковий тест						60
Разом за підсумковий контроль						60
Усього годин / Балів	120	10	14	88	8	100

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі здобувачами, за графіком, складеним кафедрою романської філології з урахуванням потреб і можливостей здобувача.

Таблиця 4

№ з/п	Види завдань
1.	Опрацювання лекційного матеріалу.
2.	Самостійний аналіз блогів «лідерів думок» у Франції та в Україні на вибір студентів.
3.	Визначення ризиків суб'єктивізму, маніпулятивних технологій та стилістичних помилок у веденні політичних блогів у Франції та в Україні.
4.	Аналіз блогів різних типів, жанрів та стилів.
5.	Виконання творчих завдань зі створення проекту власного блогу чи блогу обраної особистості (формування стратегії створення та ведення блогу та визначення практик медіа-просування блогу, застосування маніпулятивних тактик та технік).

IV. Політика оцінювання.

Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, повідомляти викладача про зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента *викладач повинен* ознайомити здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності, з особливостями отримання різних видів освіти. *Здобувачі зобов'язані* відвідувати лекційні і практичні заняття, де вони отримують бали за поточний контроль.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародного стажування, за умови певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3VUrNSr>).

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Франкомовний політичний блогінг» базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bitly.ws/Ud2r>) та здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового контролю знань здобувачів.

При вивченні освітнього компонента здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включають відвідування лекцій, опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять (аналіз теоретичних відомостей, опрацювання конспекту лекції, володіння термінологічним словником освітнього компонента, підготовку відповідей згідно плану практичних занять, доповнення

та коментарі відповідей інших здобувачів, підготовку виступів та презентацій, участь у дискусіях та дебатах).

Усі види діяльності здобувача, вказані у силабусі освітнього компонента «Франкомовний політичний блогінг», підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою. Поточним контролем передбачені види робіт на практичних заняттях, що мають на меті перевірку рівня знань здобувачів та їхню активність на занятті.

Усі форми поточного контролю оцінюються за 5-бальною шкалою (від 1-5) за критеріями, вказаними у Табл. 5.

Критерії оцінювання

Таблиця 5

5	Здобувач освіти демонструє компетентність комплексно та творчо вирішувати поставлені завдання; вільно та доцільно послуговується спеціальною термінологією; доречно ілюструє відповідь прикладами, залучаючи відомості із самостійно опрацьованої літератури; бере участь у дискусії при обговоренні питань на семінарських заняттях; ретельно готує реферативні повідомлення; успішно виконує контрольні тестові завдання; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу.
4	Здобувач освіти демонструє компетентність вирішувати поставлені завдання; правильно розкриває основний зміст матеріалу; використовує спеціальну термінологію; вміє працювати з додатковими джерелами; його відповіді, реферативні повідомлення не завжди повні, містять деякі неточності у викладі інформації, хоча помилки є несуттєвими; тестові завдання виконує добре; вміє практично застосовувати отримані знання з курсу.
3	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення виконані неретельно, фрагментарно; при виконанні тестових завдань робить помилки; здобувач застосовує знання на практиці частково.
2	Здобувач освіти відтворює менше половини навчального матеріалу; є суттєві помилки у викладі інформації та висновках; спеціальною термінологією володіє погано; реферативні повідомлення – фрагментарні; при виконанні тестових завдань робить багато помилок; здобувач не вміє застосувати знання на практиці.
1	Здобувач освіти не володіє навчальним матеріалом; є численні помилки у викладі інформації; спеціальною термінологією не володіє; реферативні повідомлення не відповідають змісту та формі питання; при виконанні тестових завдань кількість правильних відповідей мінімальна; здобувач не вміє застосовувати знання на практиці.

Максимальна кількість балів за поточне оцінювання 2 змістових модулів становить 40 балів (ЗМ1=20 балів + ЗМ2=20 балів). Максимальна кількість балів за підсумковий тест роботи становить 60 балів.

Якщо здобувач хоче покращити підсумковий бал за аудиторну роботу, йому пропонується підготовка та захист презентації або написання реферату на одну із запропонованих тем (на вибір) із тематики освітнього компонента.

Рейтингова система оцінювання передбачає накопичення балів за різнобічну навчальну діяльність здобувача упродовж семестру, а саме таку, що не зазначена формами поточного контролю. Так, здобувач освіти може отримати додаткові (бонусні) бали за участь у наукових конференціях, олімпіадах, у конкурсах наукових студентських робіт, підготовку наукових публікацій (з тематики освітнього компонента); а також за активність на заняттях до 20% максимального поточного балу.

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), згідно якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Організація освітнього компоненту дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. У разі відсутності на лекційному занятті здобувач опрацьовує матеріал самостійно і формує конспект лекції, на практичному (семінарському) занятті – готує повідомлення із питань, винесених на обговорення під час семінарського заняття, у письмовій формі. Виконані завдання обговорюються на консультації або відправляються на електронну пошту, зазначену в силабусі. У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовується платформа Zoom для забезпечення освітнього процесу. Перескладання контрольних модулів відбувається лише за наявності поважних причин (напр., лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Усі види робіт поточного контролю, що підлягають до-, пере- чи складанню поза графіком і термінами, передбаченими на їх виконання, оцінюються у 80-процентному співвідношенні до початкової вартості виду роботи. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

У разі здобуття студентом навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується відповідним Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компоненту.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bitly.ws/ZS5E>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінюванні результатів виконання всіх видів діяльності здобувача протягом семестру: аудиторної роботи (лекційні, практичні/семінарські), самостійної роботи, модульних контрольних робіт тощо), а також рівнів засвоєння навчального матеріалу з освітнього компонента. Підсумкова оцінка становить сумарну кількість балів за поточний і підсумковий контроль.

Якщо підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента є сумою поточних і підсумкових модульних оцінок та становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Така оцінка виставляється у день проведення заліку за умови обов'язкової присутності здобувача.

У випадку незадовільної підсумкової оцінки або за бажанням підвищити рейтинг здобувач повинен складати залік. Структуру, питання та критерії оцінювання заліку викладач повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Здобувачі, які не склали залік, повинні перескласти його. Перескладання заліку відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка

створюється деканатом факультету. Підсумковий контроль успішності здобувачів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою. Набрана кількість балів записується в залікову відомість та залікову книжку здобувачів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Оцінювання за 100-бальною шкалою

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	Визначення
90-100	A (відмінно)	Здобувач повною мірою та ґрунтовно засвоїв всі теми ОК, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань ОК, розуміє їх значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
82-89	B (дуже добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання ОК. Вміє самостійно викласти зміст основних питань ОК, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю.
75-81	C (добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми ОК, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань ОК. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю виконав не повністю.
67-74	D (задовільно)	Здобувач засвоїв лише окремі теми ОК. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань ОК, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-66	E (достатньо)	Здобувач засвоїв лише окремі питання ОК. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань ОК. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю.
1-59	Fx	Здобувач не засвоїв більшості тем ОК, не вміє

	(незадовільно)	викласти зміст більшості основних питань ОК. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю.
--	----------------	---

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Дульська І.В. Інформаційно-комунікаційні технології як технологічний базис інклюзивного соціального та економічного зростання. Український соціум. 2018. № 1 (64). С.59-73.
2. Кузнецова О. Ідентичність блога і ЗМІ. Теле- та радіожурналістика. 2013. Вип. 12. С. 117-123.
3. Мальцева Л. Українська блогосфера: функціонально-стильова характеристика. Вісник Львівського ун-ту. Сер. філологічна. 2021. Вип. 52. С. 278-289.
4. Пищуліна О. Дві сторони цифрових технологій: «цифрова диктатура» або збереження стійкості. URL : <https://razumkov.org.ua/statti/dvi-storony-tsyfrovyykh-tekhnologii-tsyfrova-dyktatura-abo-zberezhennia-stiikosti>
5. Плещенко К.В. Ієрархічний розвиток блогосфери. Медіафілософський погляд. Інформаційне суспільство. 2022. Вип. 16. С. 60-63.
6. Плещенко К.В. Уточнена типологія блогосфери : низовий рівень. Держава та регіони. Серія : Гуманітарні науки. 2023. № 2-3. С. 126-130.
7. Присяжна Л. Специфіка блогосфери в контексті підвищення ефективності використання інформації. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. 2021. Вип. 32. С. 141-148.
8. Ривліна В.М. Соціальні мережі як інструмент медіатизації культури. Young Scientist. 2016. №12 (39), С. 193-198. URL : <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12/46.pdf>.
9. Цифрова диктатура, штучний інтелект та боротьба з дезінформацією: про що говорили в Давосі. URL: <https://netfreedom.org.ua/article/cifrova-diktatura-shtuchnij-intelekt-ta-borotba-z-dezinformaciyeyu-pro-shcho-govorili-v-davosi>
10. Яцимірська М. Мова інтернет-видань: термінологія, персвазивність. URL: <http://www.mediakrytyka.info/onlyn-zhurnalistyka/mova-internet-vydan-termiolohiya-persvazyvnist.html>.
11. Castells M. The Impact of the Internet on Society: A Global Perspective. URL: <https://www.bbvaopenmind.com/en/articles/the-impact-of-the-internet-on-society-a-global-perspective/>
12. Jeffrey A Hart. Globalization and Digitalization. 2010. URL : https://www.researchgate.net/publication/277712506_Globalization_and_Digitlization
13. Kline D. Blog, Burstein Dan. How the Newest Media Revolution is Changing Politics, Business, and Culture. Squibnocket Partners; L.L.C., 2015.
14. Karpf D. Blogosphere research: a mixed-methods approach to rapidly changing systems. IEEE Intelligent System. №24 (5). Pp. 67–70.
15. Martin Krzywdzinski, Christine Gerber, Maren Evers. The Social Consequences of the Digital Revolution. Le grandi questioni sociali del nostro tempo. 2018. P. 101-120. URL: https://www.researchgate.net/publication/328227280_The_Social_Consequences_of_the_Digital_Revolution
16. Schroeder Ralph Social Theory after the Internet. Media, Technology and Globalization. 2018. University College London. P.82-124. URL: <https://discovery.ucl.ac.uk/id/eprint/10040801/1/Social-Theory-after-the-Internet.pdf>.

Додатковий перелік:

1. Білорицька А. Є. Характеристики контенту блогу як репрезентації капіталів суб'єктів у блогосфері (на основі проведеного контент-аналізу). Актуальні проблеми соціології, психології, педагогіки. Київ, 2020. № 15. С. 108–113.
2. Дацюк С. Сучасні блоги та блогери. Українська правда. URL : http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/58_d0_f539_e0_fdb/
3. Денисюк С. Г. «Нові мас-медіа» як чинник впливу на сучасні політичні комунікації. Гілея: науковий вісник. 2015. Вип. 94. С. 395-398.
4. Дубняк К. В. Соціальні мережі Інтернет як засіб обміну інформацією. Держава та регіони. Серія : Соціальні комунікації. 2014. №3. С. 122- 126.
5. Іващук Л. Соціальні мережі Інтернету в сучасній політичній комунікації. Наук. праці Нац. бібліотеки України ім. В. І. Вернадського / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. Київ, 2021. Вип. 32. С. 63–70.
6. Коноплицький С. М. Соціальні аспекти комунікації в мережі Інтернет: феноменологічний аналіз : дис. канд. соціол. наук: 22.00.01 / НАН України; Інститут соціології. Київ, 2016. 154 с.
7. Соціальні мережі як інструмент взаємовпливу влади та громадянського суспільства : монографія [О. С. Онищенко, В. М. Горовий, В. І. Попик, та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2014. 260 с.
8. Фісенко Т. В. Соціальні інтернет-мережі як засіб задоволення інформаційних потреб. Наукові записки Інституту журналістики : науковий збірник. Київ, 2020. Т.41. С. 190-194.
9. Флюр О. М. Формування глобального інформаційного суспільства. Шлях України : монографія. Київ : Центр вільної преси, 2014. 140 с.
10. Шевченко Л. С. Українська блогосфера як дзеркало соціокультурних процесів. Результати дослідження користувачів «Живого Журналу». Вісник Львівського університету. Серія соціологічна. Львів, 2020. № 4. С. 37–52.